

CONGRES TE SCHEVENINGEN

Het zestiende jaarcongres in Scheveningen is ongetwijfeld het beste geweest van vele achter ons liggende. Wij willen geen woord te kort doen aan de onschatbare verdiensten van ons nieuwste lid van verdienste Rob Hofman en de vele overige personen en commissies, die werkzaam zijn geweest in het kader van de organisatie (alle hulde!). Maar dat wij kunnen terugzien op een bijzonder geslaagd en in politiek opzicht ongekend vruchtbaar congres danken wij in de allereerste plaats aan de centrale figuur: onze oud-voorzitter Reinier Heyting.

Zijn plezierig-strakke leiding, bezie- lende voortvarendheid en slagvaardig analyseren en compileren van uiteenlopende standpunten, bereik- ten dat de JOVD tot een aantal zeer opmerkelijke uitspraken wist te komen over drie belangrijke interna- tionale vraagstukken: Vietnam, ont- wikkelingshulp en communistisch China.

Grote belangstelling

Ruim tweehonderd leden hebben dit congres bijgewoond van de eerste tot de laatste minuut, dit in letter- lijke zin: het is voor ons althans het eerste congres geweest, waar alle deelnemers tot en met de sluiting aanwezig waren en zich geen hinder- lijke ontbindingsverschijnselen voor- deden. Bijzondere gasten ontbraken niet: ons ere-lid drs. H. A. Korthals en echtgenote, mr. H. van Riel, de leden van verdienste Stempfer, Nordlohne, Linssen en Hoven en voorts vertegenwoordigers van een aantal bestuurlijke colleges van de VVD. De sprankelende miss Caroline McQuade vertegenwoordigde de British Young Liberals.

Stikstofbemesting

Congresspreker was mr. H. van Riel, die met zijn uitstekende rede over de ontwikkelingshulp zeker heeft bijgedragen tot de opinievorming over dit vraagstuk. Het belangrijkste onderdeel van dit onderdeel van zijn betoog bestond uit een opsomming van de maatregelen die ons land zijns inziens op dit punt dient te nemen: Allereerst moeten meer mensen voor het ontwikkelingshulp beschikbaar worden gesteld. Zij dienen zich te vreden te stellen met een voor de plaatselijke bevolking aanvaardbaar, dus bescheiden bestaansniveau. Na het beëindigen van hun dienstver- band moet hen echter een ruim pen- sioen worden verleend. Maar natuurlijk moeten ook mate- riële offers worden gebracht. Neder- land moet zijn landbouwoverschot- ten vergroten, aangezien er behoefte bestaat aan eiwit en zetmeel. Stik- stofbemesting in de ontwikkelings- landen achte mr. Van Riel een sleu- tel tot een doeltreffende internati-onale aanpak van het wereldvoedsel- voorzieningsvraagstuk. Een belang- rijke taak zag spreker voor ons land op onderwijsgebied: Nederland zou een ontwikkelingsland een totaal schoolsysteem — bijvoorbeeld voor de landbouw — moeten aanbieden. De heer Van Riel meende tenslotte dat wij met de organisatie van de ontwikkelingshulp nu op de goede

weg zijn. Onder ongelovig gelach zei hij, dat de heer Bot kennelijk is op- gewassen tegen zijn technische taak, die binnen het bereik van zijn capa- citeiten ligt.

„Nauwkeurig denken”

Scherpe kritiek van onze voorzitter op uitlatingen van mr. Van Riel tegenover het ochtendblad De Tele- graaf (zie voorpagina) was voor spreker aanleiding om zijn toespraak te beginnen met enkele woorden van verweer, of, zoals hij het zelf uit- drukte „een bijdrage tot ontwikke- ling van het nauwkeurig denken”. De heer Heyting noemde deze uitge- werkte en nader toegelichte apologie later een voltreffer. Onder applaus verklaarde hij zeer dankbaar te zijn, dat mr. Van Riel ondanks een ern- stige griepaanval toch had willen spreken.

Opperstalmeester

De huishoudelijke vergadering ver- liep uitermate vlot. En in het zater- dagmiddagedeelte nam alleen het punt beleid hoofdbestuur wat meer tijd in beslag.

De heer Israël zorgde voor een klei- ne schermutseling met de hoofdred-acteur van de Driemaster, die hij verweet via zijn functie in de redac- tie een carrière te willen opbouwen. Hij had nogal wat kritiek op de hoofdartikelen „Geluk gewenst” en „Provinciale kapstok”. De heer Wa- genmaker verklaarde onder hilari- teit, dat hem de functie van opper- stalmeester te Soestdijk nog steeds niet was aangeboden.

De heer Israël informeerde eveneens, wat het HB had bezielde om in een verklaring aan te dringen op een uitnodiging voor een bezoek van president Soekarno aan ons land. Namens de afdelingen in het district Oost diende hij een motie in, waarin de vergadering werd uitgenodigd zich van deze verklaring te distan- ciëren. 21 stemmen werden voor deze motie uitgebracht en 20 tegen, bij 2 onthoudingen. De voorzitter leidde hieruit af, dat de motie was aange- nomen.

De befaamde HB-richtlijn die afde- lingen en districten verbood naar buiten toe met uitspraken te komen zonder toestemming van het HB, gaf aanleiding tot veel gepraat en een motie van de heer Boosman. Deze vroeg intrekking van het verbod. Nadat voorzitter Heyting had uitge- legd, dat het hoofdbestuur niets wil- de verbieden, maar uitsluitend voor- afgaande toestemming beoogde en een nadere HB-formulering van dit standpunt had toegezegd, bleek de heer Boosman tevreden gesteld. Hij trok zijn motie in.

Solidariteit

De heer Wagenmaker, voorzitter van de commissie „liberale beginselen”, had kritiek op het bestuursbeleid inzake de uitgave van het commissie- rapport: het probleem van de finan- ciën was niet juist aangepakt. Waar- om was er slechts bij één bevriende liberale instantie om subsidie ge-

vraagd? De voorzitter antwoordde, dat het bestuur al het mogelijke had gedaan om tot een tijdige uitgave te komen. Diverse besprekingen hadden plaatsgevonden. Eén daarvan had het HB verzorgd en wel met de VVD: haar was verzocht om een subsidie van duizend gulden. Op dit verzoek was geantwoord, dat de brochure best wat bekort kon worden en dat de partij niet meer dan 250 gulden kon missen.

De heer Marcuse toonde zich oprecht verontrust over de précaire bud- getaire situatie van de VVD. Hij stelde het bestuur voor om een sym- bolische gift van vijf gulden aan de VVD over te maken als blijk van welgemeende solidariteit. De voor- zitter vond dit een wat onzakelijke benadering van deze delicate mate- rie. Hij wees deze suggestie dan ook van de hand.

Diner en andere politesse

Het diner-dansant, in twee zalen ge- houden, verliep buitengewoon geani- meerd. Dit ondanks de kwaliteit van de maaltijd, die ons werd voorgezet. Het leek er veel op, dat de bestuur- lijke-juridische geschillen rond de lokaliteit „Op Gouden Wieken” ook tot in de keuken waren doorgedron- gen. Als koude lunch zou een en an- der zeer geslaagd zijn geweest.

Aan het diner sprak o.a. drs. H. A. Korthals, die verklaarde, de open- hartigheid van Reinier Heyting in diens uitspraken zeer op prijs te stel- len. Het getuigde volgens de heer Korthals van veel moed, dat Reinier altijd eerlijk voor zijn mening is uitgekomen, ondanks de bezwaren, die sommigen daartegen hebben. Verder voerde het woord dr. E. Nordlohne, die als voorzitter van de vereniging van oud-JOVD-leden een gift aanbood, de heer H. J. L. Von- hoff en Caroline McQuade, die ons allen verzocht om eens langs te ko- men. Doen!

Het vrolijke feest kende zoals ver- wacht slechts één hoogtepunt: het Goudse cabaret o.l.v. de inspirerende Mieke Hage. De prachtige topper „Bah, zo zijn de liberalen” moest, eveneens niet onverwachts, liefst twee maal worden herhaald. Vrij Nederlandredacteur Martin van Amerongen stond midden in de zaal luidkeels mee te zingen en verklaar- de later: „Jullie zullen het wel zelf- spot noemen, maar ik noem het zelf- kennis”. Vooral zijn liberale naam- genoot uit Den Haag toonde zich door deze uitspraak pijnlijk getrof- fen.

De zondag

Aangezien geen tegencandidaten wa- ren gesteld, werd het nieuwe hoofd- bestuur gekozen in de samenstelling als werd voorgesteld. Zelfs heer Wiegel wilde zijn candidaatstelling niet intrekken, ondanks het feit dat er tot dan onvoldoende grammo- fonplaten waren verkocht.

Het voorstel tot wijziging van het verenigingsjaar kon niet in behan- deling worden genomen. Het quorum was n.l. niet aanwezig. De heer Boos- man diende daarop een motie in waarin hij het HB verzocht „bin- nen 2 maanden en na 1 maand een

algemene vergadering te beleggen, waarop een besluit moet worden ge- nomen over wijziging van het ver- enigingsjaar”. De motie werd aange- nomen met 37 stemmen voor en 8 tegen.

Vietnam

De concept-resolutie Vietnam werd door de heer Schouten toegelicht, waarin hij zei, dat het HB had ge- zocht naar een oplossing, zoals die in de gegeven situatie mogelijk was. Mej. Linssen, die het amendement van de afdeling Rijswijk-Voorburg- Delft toelichtte, bepleitte o.a. de op- neming van China in de V.N.

In zijn toelichting op het amende- ment van de afdeling Den Helder stelde de heer Van der Meer het recht van zelfbeschikking voor en de stopzetting der bombardementen door Amerika.

Reinier Heyting verdedigde daarna het HB-standpunt op bekwame wij- ze: „De essentie is rust en materiële verbetering in Z.O.-Azië”. Hij zei accoord te kunnen gaan met het amendement betreffende de zelfbe- schikking. De meeste andere voor- stellen werden van de hand gewezen als niet behorend tot de kern van de zaak. De resolutie werd aangenomen met 24 stemmen voor en 22 tegen.

Ontwikkelingshulp

De heer Roelofsen, sprekend namens de commissie ontwikkelingshulp, meende overheidssubsidie voor o.a. missie en zending te moeten afwij- zen. Hij was bang voor „geestelijke kolonisatie”.

De heer Wagenmaker, die het HB- voorstel in deze steunde, zei o.a. dat het hier gaat om niet-uitgesproken religieuze activiteiten (artsen, scho- len, enz.). Hij noemde het typisch liberaal om deze particuliere activi- teiten te steunen.

Nadat de resolutie op nog enkele punten werd gewijzigd — o.a. op voorstel van de afdeling Gouda — werd zij bij acclamatie aangenomen.

Bestuurswisseling

Reinier Heyting zei in zijn afscheids- woord zich te willen verontschuldigen voor zijn af en toe „dictatoriaal optreden”. Met staande ovaties werd afscheid van hem genomen.

De heer Wiegel wees nog eens op de grote eerlijkheid van Reinier Hey- ting, zijn nooit opportunistische, al- tijd principiële standpunten, en de bekwame manier waarop hij verga- deringen wist te leiden. Voor de werkzaamheden van het HB voor het komende jaar verwees de heer Wiegel naar het Plan van Aktie, zoals dat is afgedrukt in De Driemaster van oktober, waarbij hij er op wees dat de activiteiten van het HB het komende jaar voornamelijk zullen liggen op het politieke vlak.

Onder een enorme staande ovatie werd Rob Hofman tot lid van ver- dienste benoemd.

Tot slot nog dit: het enige onverteer- bare van het congres was de lunch van f 3.50.

J. HIDDING
R. M. MARCUSE